

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету НААУ з питань
примусового виконання рішень

за 2025 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з питань примусового виконання рішень є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України згідно з розпорядженням Голови НААУ, РАУ №149 від 04 вересня 2021 року.

Метою створення Комітету є: сприяння дотриманню примусового виконання рішень, забезпечення ефективного захисту прав суб'єктів виконавчого провадження, поглиблення практичного досвіду адвокатів шляхом створення алгоритмів і стратегій судового та позасудового захисту прав та інтересів учасників виконавчого провадження.

Завдання Комітету:

- підготовки пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства, а також участь у роботі відповідних робочих груп у профільних комітетах Верховної Ради України та інших органах державної влади;
- підготовки методичних рекомендацій (практичних посібників) для адвокатів зі сфери та напрямів діяльності Комітету;
- збір, узагальнення й аналіз кращих практик правореалізації і правозастосування у сфері виконавчого провадження;
- виявлення актуальних проблем у сфері примусового виконання рішень і сприяння їх вирішенню;
- здійснення моніторингу потреб адвокатів у виконавчих провадженнях та сприяння їх задоволенню;
- організація та проведення семінарів, конференцій, круглих столів, спрямованих на експертне обговорення проблемних питань, підвищення кваліфікації адвокатів у сфері виконавчого провадження;
- вивчення зарубіжного досвіду роботи адвокатів у сфері виконавчого провадження (налагодження співпраці з адвокатами зарубіжних країн, які спеціалізуються на питаннях примусового виконання рішень);
- взаємодія та співпраця з органами влади, громадськими об'єднаннями, профільними вищими навчальними закладами з метою спільної участі в наукових, дослідницьких та інших програмах і проєктах, спрямованих на розвиток і дотримання примусового виконання рішень.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

станом на 31.12.2025

Головою Комітету є Олександр Черних, призначений розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України № 149 від 07.09.2021.

a.chernykh@mail.unba.org.ua

Заступники голови Комітету:

Гнезділова Наталія Володимирівна

Подольський Андрій Анатолійович

Секретар Комітету:

Васильєва Тетяна Сергіївна

Члени Ради Комітету:

Бардін Ілля Сергійович

Кантемір Василь Іванович

Ольшанська Олена Сергіївна

Пилип Володимир Маркович

Пироженко Сергій Олександрович

Плющова Наталія Олексіївна

Санамян Ольга Олегівна

Солод Ілля Володимирович

Таран Людмила Миколаївна

Філатова Ольга Сергіївна

Чепелюк Олександр Олександрович

Шаповалова Ірина Володимирівна

Шишка Юлія Олександрівна

Радники Комітету:

Вороницька-Гайдак Надія Олександрівна

Новікова Ольга Олегівна

3. ЗАСІДАННЯ ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ ПРОВЕДЕНІ ПРОТЯГОМ 2025 РОКУ

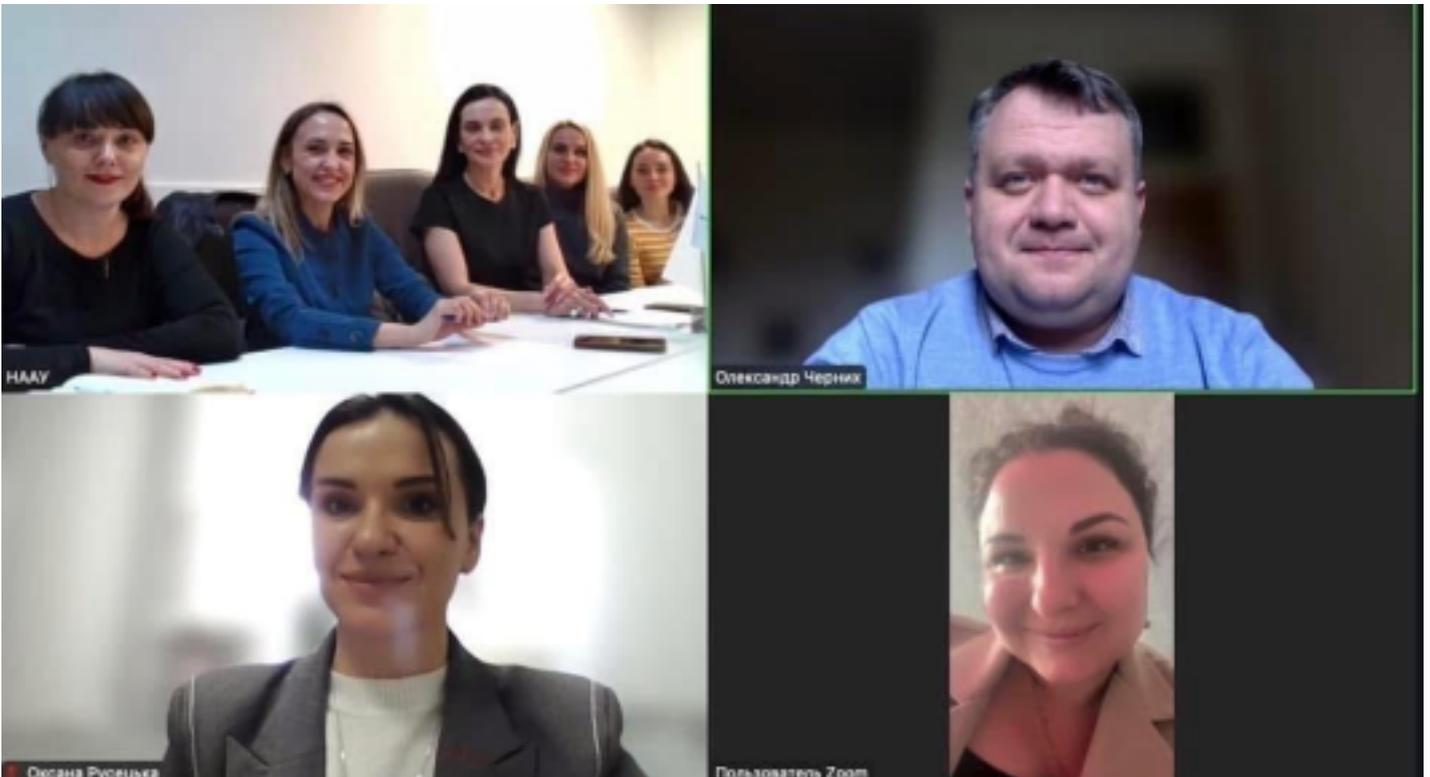
10 березня відбулось засідання Комітету. В межах зустрічі обговорювались практичні питання судового контролю в Україні та проблеми виконання судових рішень, зокрема:

- судовий контроль за процедурою виконання судових рішень, практичні аспекти, актуальна практика та виклики;
- зміна способів виконання судових рішень;
- роль приватних виконавців та адвокатів у справах виконання судових рішень, а також виклики, з якими вони стикаються під час таких дій;

- проблематика та практика притягнення боржника до адміністративної відповідальності, ефективні механізми та способи їх реалізації;

- майбутні заходи та пропозиції щодо спільної співпраці для вдосконалення практики та напрацювань з метою забезпечення ефективного виконання судових рішень.

До участі у засіданні були запрошені голова Асоціації приватних виконавців України Оксана Русецька та суддя Господарського суду Одеської області, голова Правління Асоціації розвитку суддівського самоврядування України Юлія Бездоля.

3. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

26 березня голова Комітету **Олександр Черних** взяв участь у семінарі-практикумі «Судовий контроль за виконанням судових рішень», організований Національною школою суддів для суддів місцевих та апеляційних судів.

О.Черних відзначив, що ситуація з виконанням судових рішень в Україні дійсно залишається проблемною, проте вона не є критичною чи катастрофічною. Він навів показники Всесвітнього рейтингу верховенства права (World Justice Project Rule of Law Index), згідно з якими Україна посідає кращі позиції, ніж деякі сусідні держави. І це свідчить про певний прогрес у сфері судочинства. «Є позитивні зрушення, які потрібно закріплювати на законодавчому рівні та через практичні механізми судового контролю», - зауважив адвокат.

Представник НААУ наголосив на важливості врахування міжнародного досвіду у цій сфері. Зокрема, у країнах Європейського Союзу широко застосовується астрент (судова санкція у вигляді грошового стягнення, яке накладається на боржника за кожен день чи інший період невиконання судового рішення), що стимулює до добровільного виконання судових рішень.

Також О. Черних підкреслив важливість активної ролі адвокатів. «Адвокати займають проактивну позицію у боротьбі за ефективне виконання судових рішень, оскільки це безпосередньо стосується прав і свобод громадян», – зазначив він. Очільник профільного комітету переконаний, що адвокати повинні бути не лише захисниками, а й авторами змін, які працюють над удосконаленням правової держави.

За підсумками обговорення учасники заходу дійшли висновку, що для ефективного виконання судових рішень необхідні: посилення контролю з боку суддів за виконанням рішень; впровадження механізмів фінансового стимулювання виконання рішень; покращення співпраці між судовою системою, виконавчими органами та правоохоронцями; адаптація міжнародного досвіду до українського правового поля.

Також були сформульовані пропозиції для удосконалення законодавства у сфері виконавчого провадження.

4.ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

18 квітня член Ради Комітету, член дисциплінарної комісії арбітражних керуючих, арбітражний керуючий, адвокат **Олександр Чепелюк** взяв участь у міжнародній конференції "Дієве самоврядування - потужний консолідуєчий фактор 2.0".

Захід організовано Асоціацією приватних виконавців України та Національна асоціація арбітражних керуючих України за підтримки Проекту ЄС "Право-Justice".

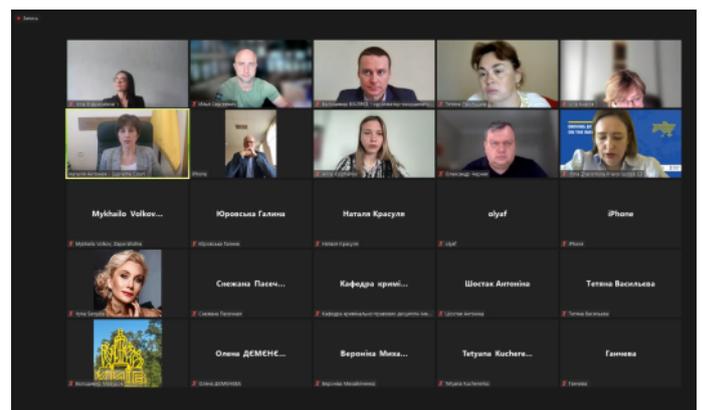
Основними темами були: Роль самоврядних організацій у зміцненні системи правосуддя в Україні, професійне самоврядування: прозорість, ефективність і довіра, дисциплінарна практика та етика, інституційний розвиток, забезпечення роботи секретаріату та дорадчі органи саморегулюючих організацій.

Під час заходу також обговорили питання саморегулювання та обмін досвідом між спільнотами приватних виконавців та арбітражних керуючих.

30 квітня члени Комітету взяли участь у IV Всеукраїнському круглому столі «Застосування законодавства під час дії воєнного стану в Україні: актуальні виклики та шляхи їх подолання». Організатори заходу – комітет адвокатської практики та підвищення кваліфікації Ради адвокатів Запорізької області, Рада адвокатів та КДКА Запорізької області та ін.

Під час заходу обговорювалися проблемні аспекти правозастосування в умовах війни, особливості виконання судових рішень, законодавчі пропозиції щодо удосконалення системи та інші суміжні питання юридичної практики.

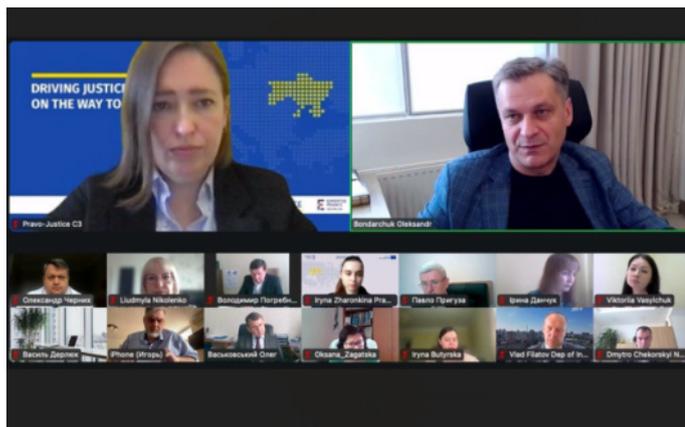
4.ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

29 травня голова Комітету **Олександр Черних** взяв участь у круглому столі на тему **«Банкрутство фізичних осіб в умовах воєнного стану»**, що відбувся за підтримки Проєкту ЄС «Право-Justice» у м. Києві. Предметом дискусії стали виклики, практика та законодавчі ініціативи з питань банкрутства громадян.

О. Черних поділився практичними спостереженнями щодо надання правової допомоги боржникам, труднощів виконання судових рішень та проблематики майнового стану громадян у справах про неплатоспроможність. Він також відзначив активну освітню роботу НААУ з проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів на тему банкрутства фізичних осіб – а їх понад 50.

Захід продемонстрував консолідацію правничої спільноти, урядових структур і міжнародних партнерів у прагненні вдосконалити систему банкрутства в Україні, зробити її більш справедливою та ефективною.

[Детальніше за посиланням.](#)

13 червня голова Комітету **Олександр Черних** взяв участь у III Національному форумі **"Банкрутство та неплатоспроможність в Україні"**, який об'єднав провідних суддів, арбітражних керуючих, законодавців, представників уряду та міжнародних експертів. Захід організувала Національна асоціація арбітражних керуючих України (НААКУ) за підтримки Проєкту ЄС "Право-Justice".

У рамках сесії №3 "Банкрутство та воєнна економіка" О. Черних виступив з доповіддю, у якій розповів про розшук і стягнення криптоактивів у процедурах банкрутства, а також виклики, пов'язані з виконанням рішень судів України в іноземних юрисдикціях, зокрема щодо активів, розміщених у віртуальному просторі.

4.ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

19 вересня голова Комітету **Олександр Черних** взяв участь круглому столі "**Законодавче удосконалення механізмів зупинення й припинення діяльності приватного виконавця**". Організатор заходу – Проект ЄС "Право-Justice".

Захід був присвячений обговоренню проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур зупинення і припинення діяльності приватного виконавця, зокрема обговорювались питання щодо: забезпечення безперервності здійснення виконавчого провадження у разі зупинення або припинення діяльності приватного виконавця; інструментів зупинення банком видаткових операцій за рахунком клієнта на вимогу третьої сторони; особливостей розкриття банком банківської таємниці та механізмів припинення діяльності приватного виконавця.

НААУ підтримала пропозиції АПВУ, зокрема щодо посилення ролі Ради приватних виконавців як саморегулювальної організації, що має стати важливим елементом удосконалення системи примусового виконання рішень.

Підсумовуючи, учасники круглого столу підкреслили, що запропоновані зміни спрямовані на підвищення ефективності та стабільності системи примусового виконання рішень в Україні, а також на захист прав стягувачів у виконавчому провадженні.

У фокусі обговорення - проект Закону №13499 від 17.07.2025 «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур зупинення і припинення діяльності приватного виконавця».

«Для сторін виконавчого провадження ключовим є безперервність виконання рішення. Тому закон має чітко визначати, хто і на яких підставах забезпечує доступ до коштів та веде провадження у випадку зупинення чи припинення діяльності приватного виконавця. Ми підтримуємо підхід, за якого зростає роль Ради приватних виконавців у цих процедурах, адже саме це дозволить уникнути зловживань і забезпечити захист прав стягувачів», - відзначив О.Черних.

Детальніше за [посиланням](#).

5. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО) ПРОВЕДЕНІ ЧЛЕНАМИ КОМІТЕТУ

18 лютого голова Комітету **Олександр Черних** провів вебінар з підвищення кваліфікації приватних виконавців **«Правове регулювання віртуальних активів. Питання власності, розшуку, стягнення»**.

«Доцільно передати максимальну кількість повноважень щодо контролю саме саморегульвній організації – АПВУ. Це дозволить «вичистити» професію. Адже ніхто не знає обставини і особливостей роботи краще, як сам представник професійної правової спільноти. Вникати в казуїстику кожного кейсу, розглядаючи його на засіданні дисциплінарної комісії, має людина, яка працює в цій професії», – зазначив О.Черних.

10 квітня голова Комітету **Олександр Черних** провів вебінар для Національної школи суддів України, присвячений темі, яка щодня набуває все більшої актуальності в юридичній спільноті – **“Правова природа криптоактивів: міжнародний і національний досвід. Кіберекспертиза”**. Учасниками навчання були судді та їхні помічники з усієї України, які прагнуть поглибити розуміння новітніх цифрових явищ, що дедалі частіше стають предметом судових спорів.

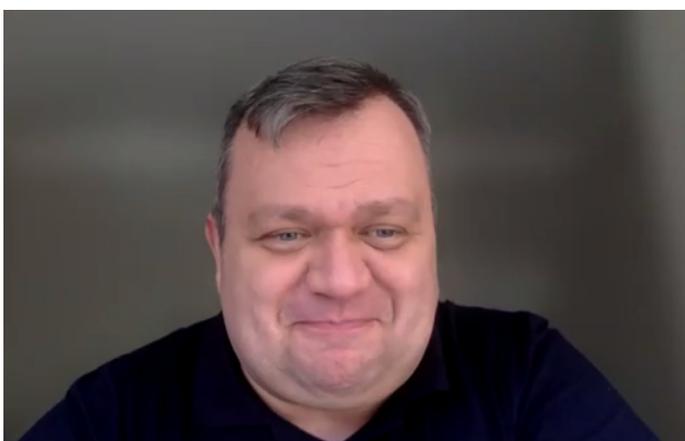
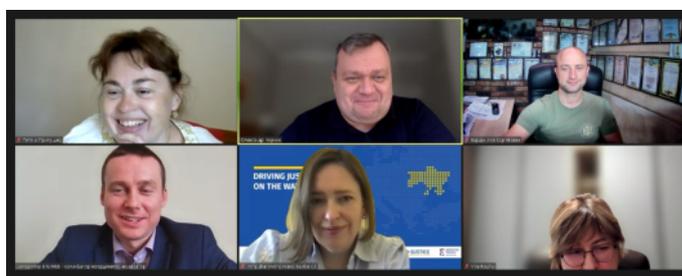
5. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО) ПРОВЕДЕНІ ЧЛЕНАМИ КОМІТЕТУ

У квітні голова Комітету **Олександр Черних** провів низку фахових заходів, присвячених складним питанням правового регулювання та практики виконання судових рішень у сфері криптоактивів:

- 02.04 – лекція для Ради адвокатів Чернівецької області на тему «Правове регулювання віртуальних активів в світлі реальності виконання судових рішень». Було розглянуто актуальні проблеми правозастосування та практичні рекомендації для адвокатів щодо забезпечення ефективного виконання рішень суду;
- 07.04 – лекція для Ради адвокатів Житомирської області. Учасники обговорили виклики, пов'язані з ідентифікацією, арештом та реалізацією криптоактивів у виконавчому процесі;
- 08.04 – лекція для Ради адвокатів Луганської області, де особливу увагу було приділено питанням практичного застосування законодавства у регіонах з особливим правовим режимом;
- 10.04 – лекція у Національній школі суддів України на тему «Правова природа криптоактивів: міжнародний і національний досвід. Кіберекспертиза». Захід дозволив розширити знання суддів щодо особливостей криптоактивів, їх класифікації та проведення кіберекспертизи.

Під час усіх заходів учасники мали змогу ознайомитися із сучасними підходами до регулювання віртуальних активів, особливостями їх правового статусу, а також обговорити проблеми практичної реалізації судових рішень у цій динамічній сфері.

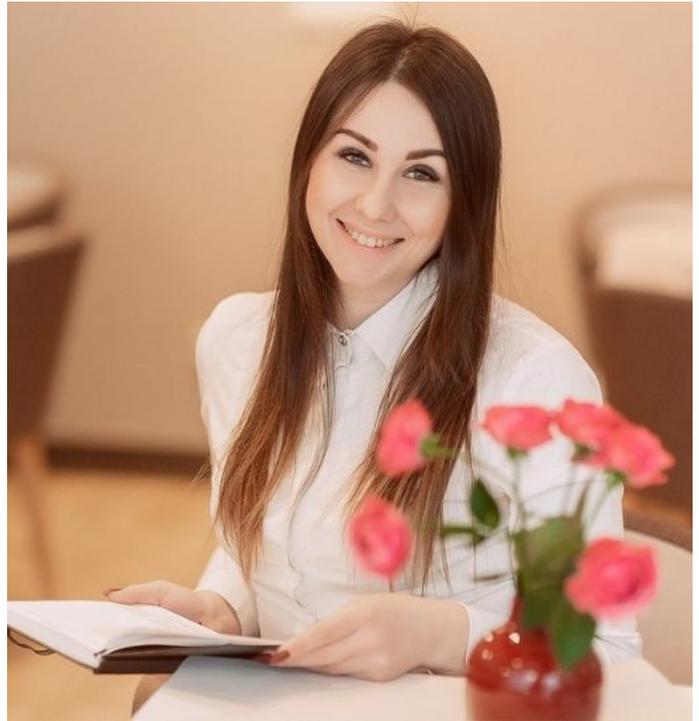
Ця серія заходів сприяла підвищенню професійної компетентності адвокатів і суддів у питаннях виконання судових рішень з урахуванням особливостей криптоактивів, що є важливим кроком до удосконалення правозастосування у цій новітній сфері.

5 грудня, 9 грудня та 16 грудня членкиня Комітету **Ольга Філатова** провела для адвокатів Чернівецької, Полтавської та Житомирської областей вебінари на тему «Як замінити сторону виконавчого провадження, отримати дублікат виконавчого документа та поновити пропущений строк для пред'явлення виконавчого документа до виконання».

Лекторка зосередила увагу на: виконавчому провадженні, сторонах виконавчого провадження, представництву сторін у виконавчому провадженні, повноваженнях адвоката у виконавчому провадженні, хто не може бути представниками у виконавчому провадженні, підстави для заміни сторони виконавчого провадження, вимоги до заяви про заміну сторони виконавчого провадження, що таке дублікат виконавчого документа, підстави для поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання, щодо переривання строків пред'явлення виконавчих листів до виконання в період воєнного стану.

Також Ольга Філатова проаналізувала актуальну практику Верховного Суду, що формує підходи до розгляду цієї категорії справ.

6. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ТОЩО), ОПУБЛІКОВАНІ НА САЙТІ НААУ

8 жовтня на сайті НААУ опубліковано статтю члена Ради Комітету **Ірини Шаповалової** на тему [Виконавчий напис нотаріуса: коли закон дозволяє стягнення.](#)

«Судова практика підтверджує: порушення порядку вчинення виконавчого напису нотаріуса позбавляє його юридичної сили», - адвокат І. Шаповалова.

29 вересня голова Комітету **Олександр Черних** відповів на питання якою законодавець бачить роль криптовалют, чи зможе вона стати справжніми грошима та яким буде її оподаткування у матеріалі РБК-Україна.

На сьогодні у Цивільному кодексі є поняття "цифрова річ", до якої належать віртуальні активи. Також термін "віртуальні активи" зустрічається у законодавстві про запобігання відмиванню коштів. "І це все, тобто діяльність учасників ринку криптовалют не регулюється. Все що зараз відбувається – це "сірий" ринок".

Детальніше за [посиланням](#).

7. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ У СФЕРІ АНАЛІЗУ ЗАКОНОПРОЕКТІВ, ЗАУВАЖЕНЬ, ПРОПОЗИЦІЙ, РЕКОМЕНДАЦІЙ, ЕКСПЕРТНИХ ДУМОК

У лютому здійснив правовий аналіз проекту Закону про внесення змін до статті 74 Закону України "Про виконавче провадження" щодо строків оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців (реєстр. №12449 від 27.01.2025).

На думку Комітету чинна редакція ст. 74 Закону встановлює чіткий порядок оскарження рішень, дій та бездіяльності державного виконавця до начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, у тому числі і щодо строків такого оскарження, і не потребує запропонованих змін. Крім того, запропоновані зміни жодним чином не врегульовують питання щодо оскарження дій або бездіяльності приватного виконавця.

Комітет зазначив, що запропоновані зміни потребують доопрацювання, зокрема щодо:

- 1) надання сторонам виконавчого провадження можливості самостійно обирати спосіб захисту своїх прав та вирішувати, куди подавати скаргу – до начальника відділу або до суду;
- 2) чіткого врегулювання порядку та механізму оскарження рішень, дій або бездіяльності не тільки державного виконавця, а й приватного;
- 3) авторам законопроекту пропонується уточнити та зазначити строки щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців як приватних, так і державних.

У червні Комітет підготував пропозиції та зауваження до проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження (реєстр. №9363 від 07.06.2023).

На переконання НААУ, запропоновані заходи мають узгоджуватися з іншими нормами та базовими принципами Закону України «Про виконавче провадження».

Зокрема вбачається, що імплементація такого права сторін у виконавче провадження не узгоджується з принципами диспозитивності та забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності виконавців.

Разом з тим, з метою оптимізації процесу виконання рішень іншими органами Комітет вважає за доцільне внести зміни також в інші нормативно-правові акти, які регулюють відповідні правовідносини.

На думку Комітету, з метою вдосконалення порядку виконання рішень про стягнення коштів з державного та місцевого бюджетів на підставі електронних виконавчих документів, доцільним вбачається закріпити відповідний порядок на законодавчому рівні задля унеможливлення порушення прав стягувачів, які звернулися до органів казначейського обслуговування з відповідними електронними заявами.

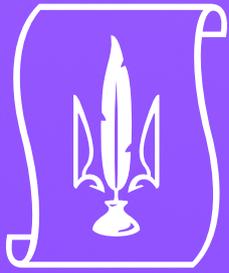
Комітет одностайно прийняв проект Закону №13677 від 21.08.2025 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо посилення захисту прав і свобод людини і громадянина під час примусового виконання рішень».

Комітет наголосив, що виконання судових рішень не повинно ускладнюватися зайвою бюрократією. Державний або приватний виконавець має самостійно визначати, коли, кого і на якій стадії залучати до проведення виконавчих дій. Якщо рішення стосується соціальних питань, як-от визначення місця проживання дитини чи порядку спілкування з одним із батьків, сторони провадження можуть клопотати про участь працівників соціальних служб або психологів. Перетворення такої участі на обов'язкову фактично означатиме, що замість проведення виконавчих дій виконавець чекатиме на представників соцслужб, навіть коли їхня присутність не впливає на виконання рішення.

Натомість НААУ вважає більш доцільним підвищувати ефективність уже наявних правових механізмів. Серед пропозицій – законодавчо визначити чіткі граничні строки розгляду судових справ щодо або за участі неповнолітніх осіб, переглянути розміри штрафів за ухилення від виконання судового рішення, а також розширити перелік заходів процесуального примусу, зокрема шляхом запровадження додаткових обмежень прав боржників за аналогією з механізмами у справах про стягнення аліментів.

Детальніше за [посиланням](#).

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ